สาระวิทย์

ISSN 2286-9298

ย่อยโลกข้อมูลข่าวสารวิทยาศาสตร์เพื่อคุณ

ฉบับที่ 8, พฤศจิกายน 2556

EDITOR'S NOTE

เมื่อภาพการ์ตูนบุคคลระบาดในโซเชียลเน็ตเวิร์ก

ฉบับนี้ผมขอไหลตามกระแสโลกสังคมออนไลน์หน่อยครับ ด้วยการลงรูปการ์ตูนบุคคลที่เกิดจากการใช้โปรแกรมตกแต่งภาพหรือแอพบนมือถือสัญชาติจีนที่ระบาดบนหน้าเพจเฟซบุ๊คทั่วไปเมื่อไม่นานมานี้

บ่ายวันหนึ่งขณะที่ผมเปิดหน้าแรกของเฟซบุ๊ค ก็ให้รู้สึกประหลาดใจเอ๊ะวันนี้มันอะไรกันหว่า ทำไมหน้าตาของเพื่อนๆ หลายคน เปลี่ยนรูปประจำตัวเป็นตัวการ์ตูนสีซีเปียกันเป็นแถว สืบทราบภายหลังจึงรู้ว่า มันเป็นผลมาจากแอพตกแต่งภาพผ่านโทรศัพท์มือถือยอดฮิตจากจีนที่มีชื่อว่า "MO MAN XIANG JI" นั่นเอง

ปรากฏการณ์นี้เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจประการหนึ่งคือเมื่อเราคิดค้นออกแบบแอพ ให้การใช้งานไม่ยุ่งยากถูกกับรสนิยมของผู้บริโภค ก็ย่อมได้รับการยอมรับได้โดยง่าย โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องของชาติ ภาษา หรือวัฒนธรรมเข้ามาเป็นกำแพงขีดกั้นแต่ประการใด

ต้องชมครับว่าคนออกแบบโปรแกรมเก่งเพราะกระบวนการทำภาพไม่ยุ่งยาก เพียงแค่เราโยนรูปของเราเข้าไปในโปรแกรม แล้วนำใบหน้าเราไปใส่แทนหน้าตัวการ์ตูน ซึ่งมีแบบตัวอย่างให้เลือก ว่าต้องการเพศหญิงหรือชายและอิริยาบถท่าทางต่างๆ มากมาย แถมบางรูปยังมีตัวการ์ตูนเพศตรงข้ามมาประกอบให้มีเรื่องราวมากยิ่งขึ้นด้วย เราสามารถตกแต่งภาพได้ทั้งคิ้ว ใบหน้า ทรงผม ตามใจชอบดังนั้นมันจึงเพลิดเพลิน ท้าทายจินตนาการแก่คนเล่นเหลือเกิน

ไม่แปลกใจเลยที่น้องในทีมกอง บ.ก.สาระวิทย์ ช่วยแปลงรูปตัวผมเป็นตัวการ์ตูนถึง 16 แบบ โดยใช้เวลาไม่กี่นาที ว้าว !!! ช่างอะเมซิ่งจัง

ปรากฏการณ์นี้ อาจเป็นเพียงแค่กระแสชั่ววูบที่ผ่านเข้ามาแล้วก็หมดความนิยมไป แต่อย่างน้อยมันก็ได้สร้างปรากฏการณ์อันน่าทึ่งให้ชาวโลกได้รับรู้

อยากเห็นคนไทยเราสร้างกระแสเขย่าโลกแบบนี้บ้างจังเลยครับ เพื่อประกาศให้ชาวโลกได้เห็นถึงความสามารถของคนไทย รู้จักประเทศไทย และเชื่อว่าก็น่าจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มในทางธุรกิจตามมาทั้งทางตรงและทางอ้อม **จะมีวันนั้นบ้างไหมหนอ...**

จุมพล เหมะศิรินทร์
บรรณาธิการบริหาร

Cover Story

กิตติมา ไกรพีรพรรณ

จิ๋วแต่แจ๋ว กับ จุลินทรีย์สารพัดประโยชน์

จุลินทรีย์...สิ่งมีชีวิตขนาดจิ๋ว มนุษย์เรานำมาใช้ประโยชน์มากมาย ทั้งเรื่องการถนอมอาหาร ด้านการเกษตร การแพทย์ และสิ่งแวดล้อม

ในอดีตคนส่วนใหญ่มักรู้จักจุลินทรีย์ในนามของเชื้อโรคที่ฟังดูน่ากลัวและเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของมนุษย์ แต่ในอีกแง่หนึ่งเราสามารถใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ได้ โดยนำมาใช้ในกระบวนการเทคโนโลยีชีวภาพ เนื่องจากจุลินทรีย์มีขนาดเล็ก ต้องการพื้นที่ในการเลี้ยงไม่มาก แถมยังเจริญเติบโตและแบ่งตัวได้อย่างรวดเร็ว จึงสามารถนำจุลินทรีย์มาทำเป็นโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ที่มนุษย์ต้องการได้จำนวนมากภายในระยะเวลาอันรวดเร็วและก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร อาหาร การแพทย์ และสิ่งแวดล้อม

ต่อ

เรื่องเด่น

เรื่องจากปก : จิ๋วแต่แจ๋วกับจุลินทรีย์สารพัดประโยชน์

บทความพิเศษ Science Film Festival 2013

หน้าต่างข่าว วิทย์-เทคโนฯ โลก : รางวัลโนเบลสาขาด้านวิทยาศาสตร์ ปี 2556

ระเบียงข่าว วิทย์-เทคโนฯ ไทย : ชวนชมดาวหางไอซอน ปลาย พ.ย.นี้

ความเชื่อกับวิทยาศาสตร์ : ลูกวัว 2 หัว 8 ขา

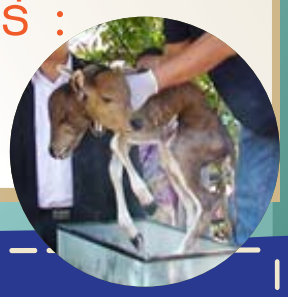

A TEAM BULLETIN

ที่ปรึกษา ทวีศักดิ์ กออนันตกูล
บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา กฤษฎ์ชัย สมสมาน **บรรณาธิการอำนวยการ** นำชัย ชีววิวรรธน์ **บรรณาธิการบริหาร** จุมพล เหมะศิรินทร์ **กองบรรณาธิการ** ปริทัศน์ เทียนทอง, วัชราภรณ์ สนทนา, ศศิธร เทศน์อรรถภาคย์, รักฉัตร เวทีวุฒาจารย์, กิตติมา ไกรพีรพรรณ **บรรณาธิการศิลปกรรม** ลัญจนา นิตยพัฒน์ **ศิลปกรรม** เกิดศิริ ขันติกิตติกุล, ฉัตรทิพย์ สุริยะ

ผู้ผลิต
ฝ่ายสื่อวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ถนนพหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 71185-6 **โทรสาร** 0 2564 7016 **เว็บไซต์** http://www.nstda.or.th/sci2pub/
ติดต่อกองบรรณาธิการ
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 71185-6 **อีเมล** sarawit@nstda.or.th

จุลินทรีย์ช่วยกำจัดศัตรูพืช

ศัตรูพืชมีทั้งแมลงและจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรค ตัวอย่างแมลงศัตรูพืช เช่น หนอนเจาะสมอฝ้าย หนอนใยผัก และหนอนกออ้อย จุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคพืชมีทั้งที่เป็นเชื้อราและแบคทีเรีย เช่น เชื้อราที่ทำให้เกิดโรคไหม้ในข้าว และโรคเหี่ยวในมะเขือเทศ เป็นต้น

สารเคมีที่ใช้ในการกำจัดศัตรูพืชจึงมีทั้งสารเคมีฆ่าแมลง และสารเคมียับยั้งเชื้อรา โดยทั่วไปในระบบนิเวศที่สมดุล ศัตรูพืชมักถูกควบคุมหรือมีศัตรูตามธรรมชาติอยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น หนอนกออ้อยจะถูกควบคุมด้วยแตนเบียนหรือราแมลงซึ่งเป็นเชื้อราที่ทำให้เกิดโรคในแมลงและทำให้แมลงตาย การนำสิ่งมีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์จากสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่ในธรรมชาติเหล่านี้มาเพาะเลี้ยงและนำกลับไปใช้ในการควบคุมศัตรูพืช เรียกว่าการใช้ **ชีวินทรีย์** ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อลดหรือควบคุมประชากรศัตรูพืชให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับพืช

ไข่ไส้เดือนฝอยที่ถูกเชื้อราเข้าทำลาย

ต้นข้าวแสดงอาการโรคกาบใบแห้ง

หนอนกออ้อย

เชื้อรา Rhizoctonia solani

ผลิตภัณฑ์แบคทีเรียปฏิปักษ์ต่อเชื้อราโรคกาบใบแห้งของข้าว

ตัวอย่างจุลินทรีย์ที่นำมาใช้ในการกำจัดศัตรูพืช เช่น **บาซิลลัส ทูรินเจนสีส (บีที)** ซึ่งสามารถสร้างสารพิษหรือผลึกโปรตีนที่มีฤทธิ์ในการทำลายแมลง เมื่อแมลงกินเข้าไปจะทำให้แมลงเกิดอาการชา ไม่สามารถขยับเขยื้อนไปหาอาหารได้และตายในที่สุด หรือการใช้ **เชื้อราเพซิลโลมัยซีส ไลลาซินัส** ในการกำจัดไส้เดือนฝอย ซึ่งเป็นศัตรูของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด เช่น มันฝรั่ง มะเขือเทศ ปทุมมา และกล้วยไม้ เชื้อรานี้สามารถเข้าทำลายไข่ไส้เดือนฝอยรากปมได้ดี นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus megaterium* ซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อเชื้อราโรคกาบใบแห้งของข้าวด้วยการสร้างสารปฏิชีวนะที่มีผลยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อราโรคกาบใบแห้ง เป็นต้น

จุลินทรีย์ผู้ช่วยเลี้ยงสัตว์

ประโยชน์ของจุลินทรีย์ทางด้านการเลี้ยงสัตว์นั้น จุลินทรีย์ช่วยในการผลิตอาหารสัตว์ให้มีคุณภาพสม่ำเสมอและสามารถเก็บไว้ใช้ในยามที่ขาดแคลนได้ เช่นการทำหญ้าหมัก ซึ่งเป็นพืชอาหารสัตว์ที่ถูกเก็บเกี่ยวในขณะที่ยังสดและมีความชื้นพอเหมาะเพื่อนำไปหมักโดยแบคทีเรียในสภาพที่ไม่มีอากาศ และเก็บถนอมไว้ในสภาพหมักดอง ช่วยแก้ปัญหาด้านอาหารสัตว์ขาดแคลน โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

นอกจากนี้ยังมีการนำจุลินทรีย์มาใช้ในการพัฒนา**สารเสริมชีวนะ** หรือ **โปรไบโอติก** ซึ่งเป็นสารช่วยเร่งการเจริญเติบโตและสร้างภูมิคุ้มกันโรคในสัตว์ได้ดี ตัวอย่างเช่น การผลิตอาหารเสริมชีวภาพแบบหมักซึ่งมักจะใช้อาหารแข็ง คือธัญพืช อาทิ กากถั่วเหลือง รำข้าว ปลายข้าว และข้าวโพดโม่ มาหมักกับจุลินทรีย์ บาซิลลัส ซับทิลิส เมื่อนำธัญพืชหมักไปใช้เลี้ยงสุกรพบว่าสุกรมีสุขภาพแข็งแรง ผลผลิตเนื้อสุกรดีขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเมื่อเทียบกับสุกรที่กินธัญพืชสด เนื่องจากสารอาหารในธัญพืชหมักอยู่ในรูปที่ถูกย่อยแล้วบางส่วนทำให้สุกรนำไปใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น

จุลินทรีย์กับการแพทย์

อเล็กซานเดอร์ เฟลมมิง เป็นผู้ค้นพบว่าจุลินทรีย์พวกราเพนิซิลเลียมสามารถสร้างสารปฏิชีวนะยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียได้ สารปฏิชีวนะที่ค้นพบคือ **เพนิซิลลิน** โดยในปี ค.ศ. 1945 (พ.ศ. 2488) เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาสรีรวิทยาหรือการแพทย์ ร่วมกับ *แอร์นส์ บอริส ไชน* และ*โฮเวิร์ด วอลเตอร์ ฟลอรีย์* ในการค้นพบเพนิซิลลินนี่เอง และในปัจจุบันมีการค้นพบยาปฏิชีวนะมากมายหลายชนิดจากจุลินทรีย์ ซึ่งนอกจากจุลินทรีย์จะถูกนำมาใช้เป็นตัวกลางหรือโรงงานในการผลิตสารที่จำเป็นบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์และการรักษาโรคแล้ว นักวิทยาศาสตร์ยังมีความพยายามในการทำวิจัยเพื่อให้เข้าใจการดำรงชีวิตของจุลินทรีย์ที่ก่อโรคหลายชนิด

ตัวอย่างเช่นโรคมาลาเรียหรือโรคไข้จับสั่นที่เกิดจากเชื้อปรสิตเซลล์เดียวชื่อ พลาสโมเดียม ซึ่ง ศ.ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ จากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเอดินเบอระประเทศอังกฤษ ได้ศึกษาเอนไซม์ไดไฮโดรโฟเลตรีดัคเตส หรือเรียกย่อๆ ว่า ดีเอชเอฟอาร์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของเชื้อมาลาเรีย รวมทั้งศึกษากลไกและวิวัฒนาการ การดื้อยาของเชื้อพลาสโมเดียม และพบว่าการดื้อยาของเชื้อพลาสโมเดียม เกิดขึ้นเนื่องจากการกลายพันธุ์ของยีนสำหรับสร้างเอนไซม์ดีเอชเอฟอาร์ ส่งผลกระทบต่อการจับระหว่างเอนไซม์กับโมเลกุลของยา ทำให้ประสิทธิภาพของยาไพริเมธามีนในการฆ่าเชื้อมาลาเรียลดลง ซึ่งการศึกษาโครงสร้างผลึกของเอนไซม์ดีเอชเอฟอาร์ และการพบการเปลี่ยนแปลงตรงบริเวณที่จับกับยาของชื้อดื้อยานี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถนำความแตกต่างที่พบนี้ไปใช้ในการออกแบบยา หรือสารยับยั้งเอนไซม์ เพื่อพัฒนาเป็นยาต้านมาลาเรียชนิดดื้อยาในที่สุด

จุลินทรีย์กับอาหาร

มนุษย์ใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในการทำอาหารมาเป็นเวลานานกว่า 7,000 ปีแล้ว เช่น การใช้ยีสต์ทำไวน์ เบียร์ของชาวบาลิโลเนียนและสุมาเลีย การนำยีสต์มาทำขนมปังของชาติอียิปต์ในสมัยโบราณ และการใช้แบคทีเรีย-แลคติกถนอมอาหารจำพวกนม ผัก ผลไม้ เป็นต้น

จุลินทรีย์มีบทบาทสำคัญในการเร่งกระบวนการผลิต เพิ่มคุณค่าของอาหาร รวมทั้งการควบคุมคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐาน นักวิทยาศาสตร์จึงพัฒนาวิธีการผลิตต้นเชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ให้ได้ปริมาณมากโดยใช้อาหารเลี้ยงราคาถูก และใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทำให้ได้ต้นเชื้อจุลินทรีย์ที่สะดวกต่อการใช้งาน สามารถเก็บไว้ได้นาน

ตัวอย่างเช่นการทำแหนมซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์อาหารหมักพื้นบ้าน การผลิตแหนมโดยทั่วไปอาศัยจุลินทรีย์ที่ติดมากับวัตถุดิบ จึงใช้เวลาผลิตค่อนข้างนาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่สม่ำเสมอ และมีความเสี่ยงจากจุลินทรีย์ก่อโรคชนิดต่างๆ นักวิทยาศาสตร์จึงพัฒนาสูตรต้นเชื้อจุลินทรีย์เพื่อใช้ในกระบวนการหมักแหนมให้มีคุณภาพด้านสี กลิ่น รสที่ดี และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ช่วยให้ผลิตผลิตภัณฑ์แหนมได้อย่างสม่ำเสมอและปลอดภัย ใช้เวลาผลิตสั้นลง

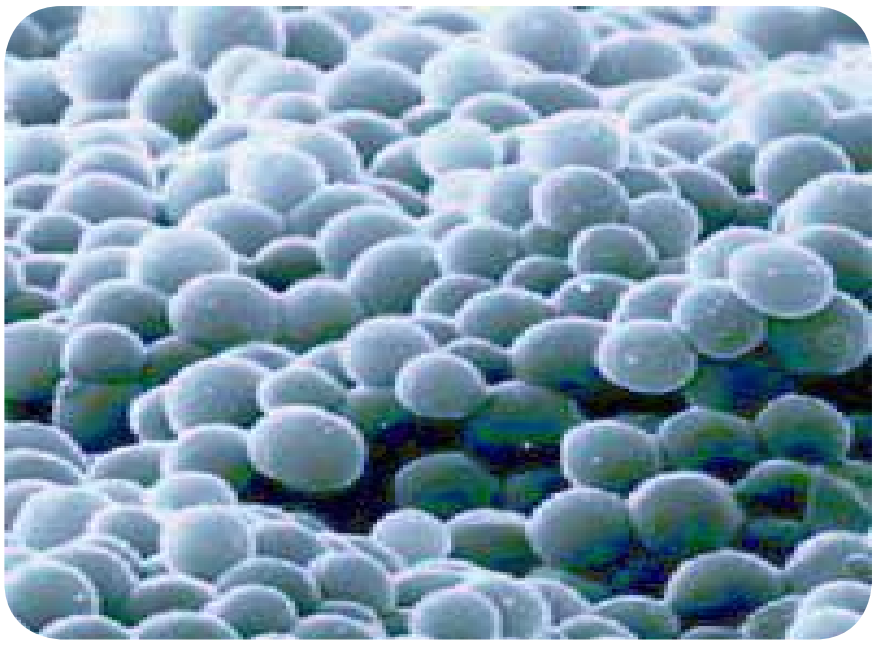

ยีสต์

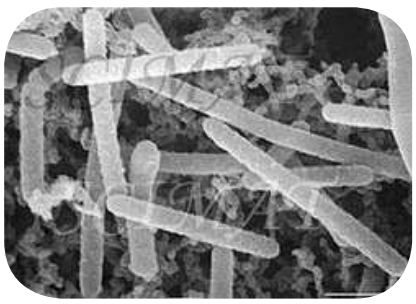

แลกโตบาซิลลัส

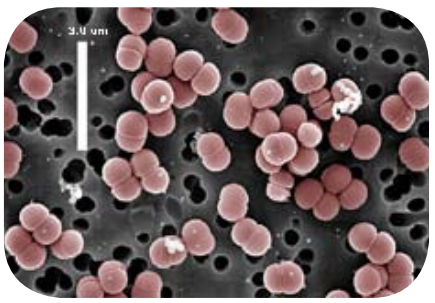

เพดิโอคอคคัส

แบคทีเรีย Bacillus subtilis

อูมามิจากถั่วเหลือง

การผลิตอูมามิแบบกึ่งแห้งในถังหมักแบบหมุน

อีกตัวอย่างของการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในการผลิตอาหารคือ อูมามิ (Umami) ซึ่งเป็นสารให้รสชาติจากธรรมชาติ ใช้เป็นสารปรุงแต่งในอาหาร ช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสทำให้รู้สึกว่าอาหารอร่อย จัดอยู่ในกลุ่มสารประกอบไรโบนิวคลีโอไทด์ พบในธรรมชาติ เช่น เนื้อสัตว์ ผัก และผลไม้ อูมามิมีรสชาติเป็นที่ยอมรับในวงการอาหารระดับสากลว่ามีเอกลักษณ์พิเศษจากรสอื่นๆ นอกเหนือจากรสเปรี้ยว หวาน เค็ม และขม ซึ่งทำให้อาหารมีรสชาติอร่อยยิ่งขึ้น นักวิจัยจากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) ร่วมกับภาคเอกชน ได้พัฒนากระบวนการผลิตสารปรุงรสอูมามิ จากการหมักถั่วเหลืองด้วยภูมิปัญญาไทย โดยพัฒนาการผลิตสารปรุงรสอูมามิจากการหมักถั่วเหลืองแบบกึ่งแห้ง (Solid state fermentation) โดยใช้จุลินทรีย์สายพันธุ์ภายในประเทศและการอบแห้ง โดยพัฒนากระบวนการผลิตในระดับโรงงานต้นแบบผลิตภัณฑ์อูมามิที่ได้มีกลิ่นดี มีปริมาณกลูตาเมตสูง และต้นทุนการผลิตต่ำกว่าการผลิตแบบอาหารเหลว ในขณะที่คุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค เหมาะสำหรับใช้เป็นเครื่องปรุงรสในผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปอื่นๆ ต่อไป

นอกจากประโยชน์ของจุลินทรีย์ที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเรื่องการกำจัดศัตรูพืช การเลี้ยงสัตว์ การแพทย์ และการทำอาหาร จุลินทรีย์ยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่นจุลินทรีย์กำจัดคราบน้ำมัน จุลินทรีย์กำจัดขยะ จุลินทรีย์ผลิตปุ๋ยหมัก จุลินทรีย์ผลิตพลาสติกชีวภาพ หรือแม้แต่การผลิตพลังงานชีวภาพ ซึ่งเราจะเห็นว่าจุลินทรีย์สิ่งมีชีวิตเล็กๆ เหล่านี้มีประโยชน์ต่อมนุษย์มากมายมหาศาล สมกับคำว่าจุลินทรีย์ จิ๋วแต่แจ๋วจริงๆ

จุมพล เหมะศิรินทร์

Science Film Festival 2013

15 พ.ย.-15 ธ.ค.56 ช่วงเวลาหนึ่งเดือนเต็มที่ผู้ชมจะได้เต็มอิ่มกับการชมภาพยนตร์สารคดีวิทยาศาสตร์ในงานเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ 9 (Science Film Festival 2013)

วันนี้ผมจะมาชวนผู้อ่านสาระวิทย์ไปดูหนังกันครับ เป็นหนังที่ดูได้ทั้งครอบครัว อย่างช่วงวันหยุด คุณพ่อคุณแม่ก็พาลูกๆ ไปดูได้ ที่ศูนย์จัดฉายหลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัดทั่วประเทศ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ กับงานเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ฯ ครับ

งานเทศกาลนี้จัดโดย สถาบันเกอเธ่-กรุงเทพฯ ร่วมกับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) โดยมีเครือข่ายพันธมิตรที่ร่วมเป็นศูนย์จัดฉายภาพยนตร์ดังกล่าวทั่วประเทศรวม 25 แห่ง ได้แก่

- สวทช. อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย คลองหลวง
- อุทยานการเรียนรู้ TK park
- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คลอง 5
- จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช. จามจุรีสแควร์ สามย่าน
- ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาท้องฟ้าจำลอง
- โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา หอภาพยนตร์
- นานมีบุ๊คส์ เลิร์นนิงเซ็นเตอร์ สุขุมวิท 31
- อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา 15 แห่งทั่วประเทศ คือที่ รังสิต กาญจนบุรี ขอนแก่น ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ ลำปาง สระแก้ว สมุทรสาคร ยะลา อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด และ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นอกเหนือจากประเทศไทยแล้ว งานเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์นี้ปัจจุบันได้ขยายการจัดไปยังประเทศในภูมิภาคอาเซียนด้วย ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม และปีนี้ก็ได้ขยายไปยังกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง ได้แก่ จอร์แดน อียิปต์ ปาเลสไตน์ และ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

Science Film Festival

เทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้แห่งประเทศไทย "เรามอบความรู้คู่ความบันเทิง" ครั้งที่ 9

2013
15.11. - 15.12.

www.sciencefilmfestival.org
sciencefilmfestivalthailand

สวทช. อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย คลองหลวง
National Science and Technology Development Agency (NSTDA)

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือสำรองที่นั่งได้ที่
For more information and reservation:
เบอร์โทรศัพท์ / Tel. 0 2564 7000 ต่อ / ext. 1177, 71185, 71186
www.nstda.or.th/sci2pub
หมายเหตุ สวทช. ทำการฉายภาพยนตร์ในช่วงเทศกาลตั้งแต่วันที่ 15 ถึง 29 พฤศจิกายน (ปิดทำการในวันเสาร์และวันอาทิตย์)

วัตถุประสงค์ของการจัดเทศกาลนี้ ก็เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ด้านธรรมชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการนำเสนอผ่านสื่อภาพยนตร์นั่นเอง ผู้ชมจะได้รู้สึกว่าการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องสนุก นอกจากนี้ งานเทศกาลฯ นี้ก็เปรียบเสมือนเป็นเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหลายวัฒนธรรม ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองของโลกแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน

สำหรับประเด็นหัวข้อหลักของงานในปีนี้ก็คือ **"พลังงานและการพัฒนาที่ยั่งยืน"** ดังนั้น ภาพยนตร์ที่นำมาฉายส่วนใหญ่ จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของพลังงานและการอนุรักษ์พลังงานหลายเรื่องครับ

ภาพยนตร์ที่นำมาฉาย มีทั้งหมด 26 เรื่อง มาจาก 14 ประเทศ ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ได้ผ่านการคัดเลือกมาจากจำนวนที่ส่งเข้าร่วมประกวดทั้งหมด 264 เรื่อง จาก 40 ประเทศ โดยภาพยนตร์จากประเทศเยอรมนี ได้รับการคัดเลือกเข้ามามากที่สุด คือ 8 เรื่อง นอกนั้นประเทศละ 1-3 เรื่อง ของประเทศไทยเราก็มีเข้ามา 2 เรื่อง ด้านภาษาไม่ต้องกังวลครับ เพราะทุกเรื่องได้จัดทำบทบรรยายเป็นภาษาไทยทั้งหมด

ผู้ชมที่สนใจจะไปชม ต้องเช็กโปรแกรมกำหนดการฉายตามศูนย์จัดฉายนั้นๆ ก่อนครับ เพราะศูนย์จัดฉายแต่ละแห่งจะเลือกช่วงเวลาการจัดงานและโปรแกรมการฉายแตกต่างกันไป โดยสามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่เว็บ www.sciencefilmfestival.org

จุดเด่นประการหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์นี้ก็คือ ผู้ชมสามารถร่วมทำกิจกรรมกับศูนย์จัดฉายต่างๆ เช่น การเล่นเกม การตอบคำถาม และการทดลองวิทยาศาสตร์ พร้อมรับของที่ระลึกของงานเป็นรางวัลมากมายด้วยครับ

สำหรับศูนย์จัดฉาย สวทช. ภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย คลองหลวง จ.ปทุมธานี นี้ จะจัดงานช่วงวันที่ 15 – 29 พฤศจิกายน 2556 (ปิดทำการวันเสาร์-อาทิตย์) รวม 11 วัน ฉายวันละสองรอบ รอบเช้า 10.00 น. รอบบ่าย 13.30 น. แต่ละรอบใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ดังนั้น จึงขอเชิญชวนผู้ชมทุกท่านที่สะดวกมาชมที่ศูนย์จัดฉายของเราได้ครับ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในย่านรังสิต คลองหลวง ปทุมธานี นครนายก นนทบุรี อยุธยา ส่วนโปรแกรมการฉายเรื่องย่อภาพยนตร์ และการสำรองที่นั่ง (โรงเรียนที่มาเป็นหมู่คณะ) ท่านสามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ http://www.nstda.or.th/sci2pub/ หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 02 564 7000 ต่อ 71185

เรามอบความรู้คู่ความบันเทิง... คือสโลแกนของเทศกาลที่เราต้องการมอบให้ผู้ชมทุกท่านครับ

ภาพยนตร์ 26 เรื่อง ในเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ 9

- 7 สิ่งมหัศจรรย์ (AT)
- รายการ "เม้าส์ทีวี" ตอน ไมโครชิพเพื่อผู้พิการทางสายตา (DE)
- รายการ "โลกแห่งอนาคต" ตอน น้ำสะอาดเพื่อเราทุกคน (DE)
- รายการ "โลกแห่งอนาคต" ตอน เพิ่มพลังงานแสงอาทิตย์ ไม่เอาพลังงานนิวเคลียร์ (DE)
- รายการ "เก้านาทีครึ่ง" ตอน ทะเลขยะพลาสติก ฤๅมหาสมุทรจะกลายเป็นที่ทิ้งขยะ (DE)
- จากดักแด้สู่ผีเสื้อ ตอน ผีเสื้อหางติ่ง(DE)
- การผจญภัยของบันยูกับอิเลกตรา ตอน เมืองสว่างอย่างฉลาด (ID)
- รักษ์โลก แล้วโลกจะรักษ์เรา (TW)
- รายการ "ไอ กอท อิท!" ตอน จิ้งหรีด (KH)
- รายการ "ไอ กอท อิท!" ตอน คุณอี๊และฉัน (MY)
- รายการ "ไอ กอท อิท!" ตอน จระเข้ (MM)
- รายการ "ไอ กอท อิท!" ตอน เสียง (VT)
- รายการ "ไซน์คิดส์" พิชิตปริศนา ตอน ลมร้อน (TH)
- รายการ "ดอกหญ้าฟันสิงโต" ตอน ดาบเลเซอร์ (DE)
- รายการ "วิทย์ประดิษฐ์" ตอน สกิมบอร์ด (NZ)
- แมงยักษ์ (AT)
- แม่น้ำโขง (LA / TH / KH / VT)
- โลก (TH)
- จักรวาลวิทยา (DE)
- อยู่กับหุ่นยนต์ (FR)
- มักซ์พลังค์ซีเนม่า ตอน เซลล์เชื้อเพลิง งานวิจัยภูมิอากาศ และดวงอาทิตย์ (DE)
- วิทยาศาสตร์เพื่อการคืนชีพ (FR)
- ครัวพลังงานแสงอาทิตย์ (BE)
- วิทยาศาสตร์หรรษา (FR)
- คุณคือจักรวาลชีวะ (AT)

หมายเหตุ อักษรภาษาอังกฤษในวงเล็บคือตัวย่อชื่อประเทศ ดังนี้

Austria	AT	Malaysia	MY
Belgium	BE	Myanmar	MM
Cambodia	KH	New Zealand	NZ
France	FR	Philippines	PH
Germany	DE	Taiwan	TW
Indonesia	ID	Thailand	TH
Laos PDR	LA	Vietnam	VT

จุมพล เหมะคีรินทร์

ลูกวัว 2 หัว 8 ขา

*เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการพบพืชแปลก สัตว์แปลก วัตถุประหลาด หรือปรากฏการณ์อันน่าพิศวงทั้งหลายแล้วผู้คนพากันไปกราบไหว้เพื่อขอโชคลาภ มักจะปรากฏเป็นข่าวอยู่เนืองๆ อย่างต่อเนื่องในสังคมไทย และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้อีกในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้คลายความสงสัยของปมปริศนาในเรื่องแปลกดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการให้ข้อมูล ความรู้ที่ถูกต้อง และวิธีคิดที่เป็น วิทยาศาสตร์แก่ประชาชน....คอลัมน์ **ความเชื่อกับวิทยาศาสตร์** จึงได้รวบรวมเรื่องราวแปลกที่เคยเป็นข่าว พร้อมทั้งคำอธิบายจากนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องมานำเสนอผู้อ่านทุกท่าน*

ประเด็นข่าวเกี่ยวกับการพบลูกวัวประหลาด เช่น มีสองหัวแปดขา หรือมีขาห้าขา หรือมีสองหัว ก็มักเป็นข่าวให้เรารับทราบอยู่เป็นระยะๆ ซึ่งลูกวัวเหล่านี้เมื่อคลอดออกมาแล้ว มักมีชีวิตอยู่ไม่ได้นาน คือไม่เกินหนึ่งชั่วโมงก็ตาย ชาวบ้านเห็นแปลกดี และอาจถือว่าเป็นสิ่งสิริมงคล จึงได้ดองเก็บไว้บ้าง บางแห่งก็มีการจุดธูปบูชาขอหวยกันด้วย

ต่อประเด็นเหล่านี้ **รศ.ดร.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล** ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า

กรณีลูกวัว 2 หัว 8 ขา น่าจะเป็นเรื่องของวัวแฝด (เพราะมี 8 ขา) ที่เกิดผิดปกติ ทำให้ลำตัวไม่แยกออกจากกัน ซึ่งก็เป็นเรื่องของความพิการอย่างหนึ่ง

กรณีลูกวัวมี 5 ขา น่าจะเกิดตั้งแต่ในช่วงของเซลล์ต้นกำเนิด ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นแขน ขา และอวัยวะต่างๆ นั้น ในช่วงของพัฒนาการนี้อาจเกิดการแบ่งเซลล์ผิดปกติ ทำให้ส่วนที่จะพัฒนาไปเป็นขาเกิดได้ไม่สมบูรณ์

ส่วนกรณีลูกวัว 2 หัว อาจเป็นเรื่องของลูกวัวแฝดที่มาจากไข่สองใบอยู่ติดเชื่อมโยงกัน แล้วเกิดผิดปกติโดยมีการแบ่งแยกเฉพาะส่วนหัวเท่านั้น ทำให้ลูกวัวออกมามีลำตัวเดียวกัน แต่มีสองหัว

ปริทัศน์ เทียนทอง

สีที่เกิดขึ้นถูกกำหนดด้วยขนาดของควอนตัมดอท

ควอนตัมดอท (Quantum dot) หรือ ผลึกนาโน (Nanocrystal) เป็นผลึกอนุภาคที่มีขนาดเพียงระดับนาโนเมตร (2 – 10 นาโนเมตร) เป็นเซนเซอร์เชิงแสง ซึ่งจะทำการสังเคราะห์อนุภาคนาโนของสารกึ่งตัวนำชนิดใหม่ ให้มีหมู่ฟังก์ชันต่างๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการตรวจวัดอย่างจำเพาะเจาะจงกับสารเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งควอนตัมดอทที่สังเคราะห์ได้นั้น จะมีสมบัติพิเศษที่น่าสนใจ คือ สามารถคายแสงฟลูออเรสเซนส์ได้เมื่อถูกกระตุ้นด้วยคลื่นแสงที่พอเหมาะ

ลักษณะการใช้งานของควอนตัมดอทมีมากมาย ไม่จำกัดเฉพาะแต่ในวงการเซมิคอนดักเตอร์เท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในด้านอื่นได้อีกด้วย เช่น ปรับปรุงคุณภาพของ Organic Light Emitting Diode (OLED), ใช้ผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ และช่วยในการติดตามสารเป้าหมายทางชีววิทยา เป็นต้น

ผลงานวิจัยโดย :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยา เงินแท้
ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Sci Info graphic

รางวัลนักเทคโนโลยีดีเด่นประจำปี 2556

วันที่ 19 ตุลาคมของทุกปี ถือเป็นวัน“เทคโนโลยีของไทย” เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงเป็น **“พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย”** และในโอกาสนี้ก็ยังมีการมอบรางวัลนักเทคโนโลยีดีเด่น และนักเทคโนโลยีรุ่นใหม่ เพื่อเป็นการยกย่องและเชิดชูเกียรตินักเทคโนโลยีไทยที่มีผลงานดีเด่นเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย ซึ่งจัดโดยมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์

สำหรับปี 2556 นี้ ผู้ที่ได้รับรางวัลนักเทคโนโลยีดีเด่น มี 2 ทีม ได้แก่

1. **นายสามารถ ลี้ธีระนานนท์ และ นายวิฑูร ลี้ธีระนานนท์** ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามารถเกษตรยนต์ จากผลงาน รถตัดอ้อยที่มีกระบะบรรจุท่อนอ้อยทำงานแบบอัตโนมัติ (Sugarcane Harvester with Automatic Bin) เป็นนวัตกรรมรถตัดอ้อยที่ไม่ทำให้ตออ้อยเสียหาย และชั้นดินบนแปลงปลูกอ้อยถูกอัดแน่นมากเกินไป ลดการสูญเสียจากวิธีการเดิมที่ใช้วิธีเผาก่อนตัดอ้อย ซึ่งการเผาก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นอันตรายต่อสุขภาพประชาชนเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจ และยังเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อนอีกด้วย

   ชมคลิปวิดีโอเพิ่มเติมได้ที่
   http://www.youtube.com/watch?v=yx8fmcc87ho

2. **ดร.สมวงษ์ ตระกูลรุ่ง และคณะ** ห้องปฏิบัติการดีเอ็นเอเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันจีโนม ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ จากผลงาน เทคโนโลยีฐานจีโนมิกส์กับการตรวจสอบจีโนมอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยควบคุมคุณภาพสินค้าในการส่งออกอาหารและการปรับปรุงพันธุ์พืชอายุยืนแบบก้าวกระโดด

   ชมคลิปวิดีโอเพิ่มเติมได้ที่
   http://www.youtube.com/watch?v=nrjXw2B_o4c

รางวัลนักเทคโนโลยีรุ่นใหม่ ได้แก่ **ดร.บุญรัตน์ โล่ห์วงศ์วัฒน** ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากผลงาน

1. การออกแบบทางด้านอุณหพลศาสตร์และการปรับปรุงโครงสร้างเชิงโลหะวิทยาเพื่อเครื่องประดับไทย เป็นงานวิจัยและพัฒนาโลหะผสมเงินสูตรใหม่เพื่อช่วยประหยัดพลังงาน ลดขั้นตอนกระบวนการผลิต และเพิ่มคุณภาพของเครื่องประดับเงิน
2. งานวิจัยพัฒนาโลหะผสมทองคำ 18k ที่สามารถขึ้นรูปได้เหมือนพลาสติก (Thermoplastic forming) สำหรับการผลิตชิ้นงานเครื่องประดับแบบเน้นปริมาณ (Mass production)

   ชมคลิปวิดีโอเพิ่มเติมได้ที่
   http://www.youtube.com/watch?v=odsOIaCFIaY

ชวนชมดาวหางไอซอน (ISON) ปลาย พ.ย.นี้

สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชวนคนไทยชม “ดาวหางไอซอน” ช่วงปลายพฤศจิกายนนี้ มีลุ้นมองเห็นด้วยตาเปล่าทางทิศตะวันออกก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น ช่วงที่ดีที่สุดคือเช้ามืดวันที่ 20 - 25 พ.ย. และ 8 -15 ธ.ค. ดาวหางดวงนี้มาเพียงครั้งเดียวและจะไม่กลับมาอีก

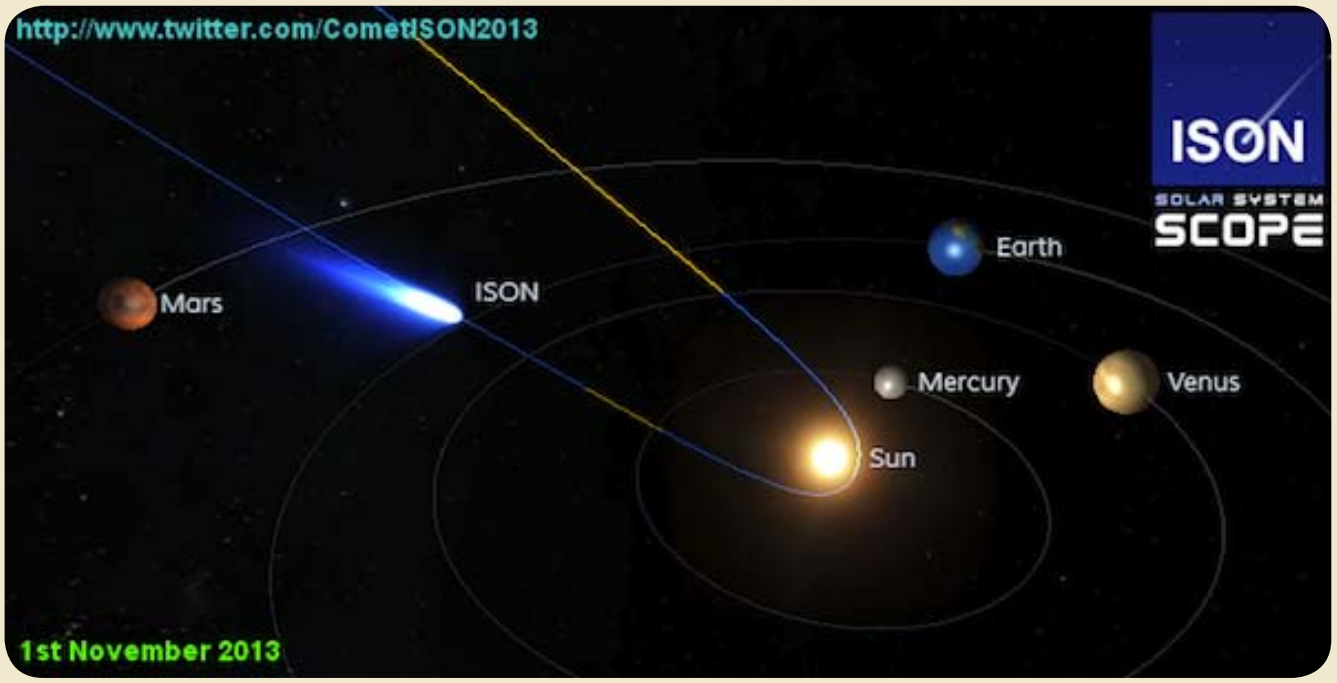

ภาพ: www.cometison2013.co.uk

การมาเยือนของดาวหางไอซอน (ISON) หรือ C/2012 S1 ครั้งนี้ สร้างความตื่นเต้นในหมู่นักดาราศาสตร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่บ่อยครั้งนักที่จะมีดาวหางเฉียดดวงอาทิตย์ (Sungrazing Comet) ผ่านมาให้ชาวโลกได้ยลโฉม และจะโคจรผ่านมาเพียงเที่ยวเดียว ไม่โคจรกลับมาอีกเหมือนดาวหางที่คุ้นเคย เช่น ดาวหางฮัลเล่ย์ที่มีคาบโคจรทุก 75 - 76 ปี และเนื่องจากดาวหางมีองค์ประกอบเป็นน้ำแข็ง ฝุ่น และก๊าซหลายชนิด ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง เมื่อโคจรเข้าใกล้ดวงอาทิตย์จะถูกเผาไหม้เกิดเป็นหางยาวจนอาจแตกเป็นเสี่ยง หรือระเหยออกไป หากดาวหางไอซอนเหลือเป็นชิ้นหนีรอดจากแรงโน้มถ่วงของดวงอาทิตย์มาได้ เราก็จะได้ชมปรากฏการณ์ท้องฟ้าที่หายากนี้ครั้งนี้ได้ด้วยตาเปล่า

ดาวหางไอซอนจะโคจรเข้าใกล้ดวงอาทิตย์มากที่สุดในวันที่ 28 พฤศจิกายน ซึ่งน่าจะมีความสว่างมากที่สุด และช่วงที่เหมาะสมที่สุดในการชมดาวหางไอซอน คือก่อนเข้าใกล้ดวงอาทิตย์ที่สุด ในวันที่ 20 - 25 พฤศจิกายน 2556 และหลังเข้าใกล้ดวงอาทิตย์ที่สุด ในวันที่ 8 - 15 ธันวาคม 2556 เวลาเช้ามืดทางทิศตะวันออกก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น เราจึงน่าจะมีโอกาสลุ้นชมดาวหางด้วยตาเปล่าได้มากขึ้น หรือหากใช้กล้องสองตาหรือกล้องโทรทรรศน์ช่วยในการสังเกตก็จะเห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ http://www.narit.or.th/index.php/pr-news/882-ison-2013-11

ศูนย์ธาลัสซีเมียศิริราชคว้ารางวัลระดับโลก

ศูนย์ธาลัสซีเมีย รพ.ศิริราช ได้รับรางวัลสถาบันแห่งความเป็นเลิศด้านการดูแลผู้ป่วยธาลัสซีเมีย (Sultan Bin Khalifa International Award for Center of Excellence) จากมูลนิธิเพื่อมนุษยธรรมและวิทยาศาสตร์ สุลต่าน บิน คาลิฟา อัล นายาน (H.H. Sheikh Sultan Bin Kalifa AL Nahyan) ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งมูลนิธินี้เป็นองค์กรของรัฐที่ไม่แสวงหาผลกำไรก่อตั้งขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย โดยที่การดำเนินงานนั้นได้มีการจัดตั้งรางวัล SITA ขึ้นในปี พ.ศ.2556 เป็นปีแรก เพื่อสนับสนุนและยกย่องบุคคลหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานและ/หรือวิจัยในการดูแลผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และฮีโมโกลบินผิดปกติชนิดอื่นๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียทั่วโลก

อนึ่ง รางวัลประเภทสถาบันนี้ ได้มีการคัดเลือกจากสถาบันทางการแพทย์กว่า 300 แห่งทั่วโลก โดยศูนย์ธาลัสซีเมีย รพ.ศิริราช เป็นสถาบันแห่งแรกในโลกที่ได้รับเกียรติยกย่อง ชื่อรางวัลนี้คือ รางวัลโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียนานาชาติ “สุลต่าน บิน คาลิฟา” (Sultan Bin Khalifa International Award : SITA)

นอกจากนี้ **ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี** ปูชนียาจารย์ด้านโลหิตวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ รพ.ศิริราช ยังได้รับการยกย่องให้ได้รับรางวัลประเภทบุคคล ในฐานะผู้สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการและงานวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อวงการธาลัสซีเมียมาอย่างยาวนาน จนเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและต่างประเทศอีกด้วย

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ http://www.si.mahidol.ac.th/th/hotnews_detail.asp?hn_id=1432

กองบรรณาธิการ

รางวัลโนเบลสาขาด้านวิทยาศาสตร์ ปี 2556

รางวัลโนเบล **สาขาฟิสิกส์** ปีนี้มอบให้แก่สองนักฟิสิกส์ คือ **ฟรังซัวส์ ออองแกรต์** (François Englert) นักฟิสิกส์จากมหาวิทยาลัยบรัสส์เซล เบลเยียม และ **ปีเตอร์ ดับเบิลยู ฮิกส์** (Peter W. Higgs) จากมหาวิทยาลัยเอดินเบอระของอังกฤษ ทั้งสองต่างเสนอทฤษฎีของตน โดยค้นพบเกี่ยวกับกลไกที่อธิบายให้เราเข้าใจถึงจุดกำเนิดของอนุภาคมวลสาร ซึ่งต่อมาได้รับการยืนยันตรงกันกับสถาบัวิจัยด้านนิวเคลียร์ของยุโรปหรือเซิร์นที่ค้นพบอนุภาคมูลฐานดังกล่าวซึ่งต่อมาได้ชื่อว่าอนุภาคฮิกส์ การค้นพบครั้งนี้ทำให้มนุษย์เราเข้าใจเกี่ยวกับการกำเนิดโลกและจักรวาลมากยิ่งขึ้น

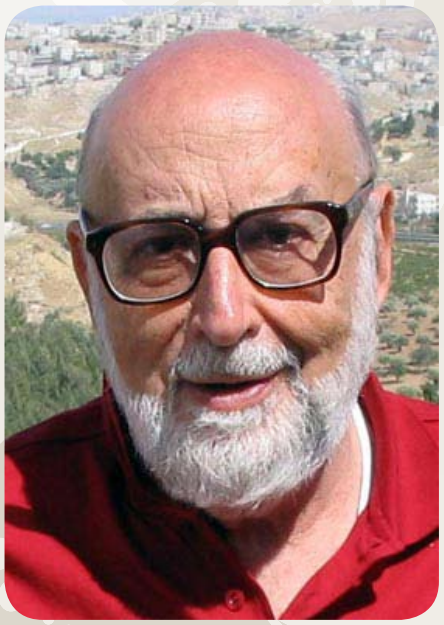

ฟรังซัวส์ ออองแกรต์

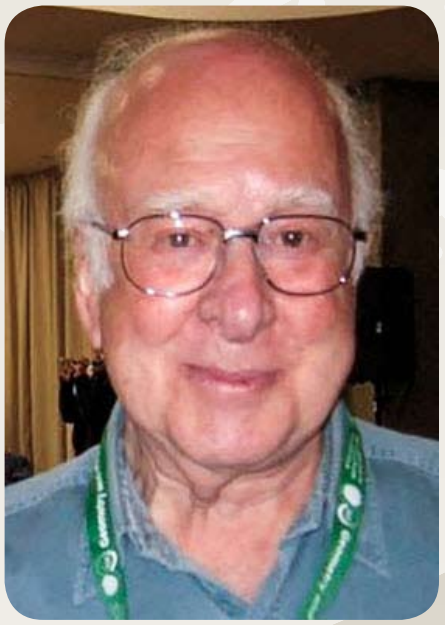

ปีเตอร์ ดับเบิลยู ฮิกส์

รางวัลโนเบล **สาขาเคมี** ปีนี้ได้แก่สามนักวิทยาศาสตร์จากประเทศสหรัฐอเมริกา คือ **ไมเคิล เลวิตต์** (Michael Levitt) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด **มาร์ติน คาร์พลัส** (Martin Karplus) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และ**อารีห์ วอร์เชล** (Arieh Warshel) แห่งมหาวิทยาลัยเซาเทิร์นแคลิฟอร์เนีย จากผลงานการพัฒนาแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์เพื่อให้เข้าใจและทำนายกระบวนการทางเคมีอันซับซ้อนได้ นำมาซึ่งการสร้างสรรค์การผลิตยาใหม่ๆ เป็นต้น อีกทั้งผลงานนี้ยังช่วยเชื่อมโยงฟิสิกส์สมัยเก่ากับควอนตัมฟิสิกส์สมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี

ไมเคิล เลวิตต์

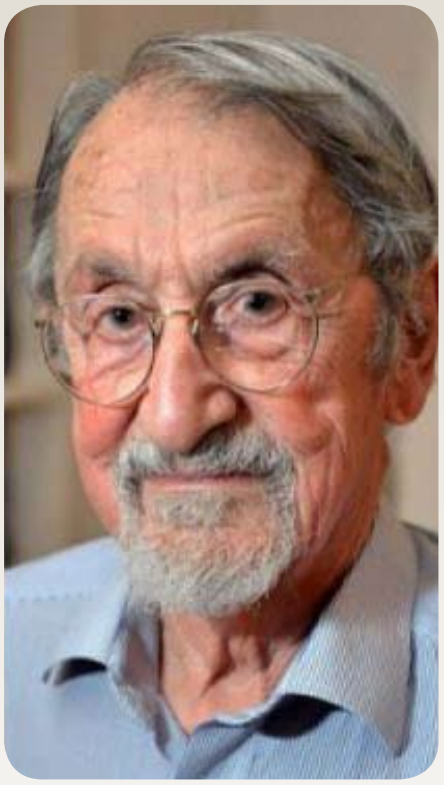

มาร์ติน คาร์พลัส

อารีห์ วอร์เชล

รางวัลโนเบล **สาขาการแพทย์** ได้แก่ **James E. Rothman** ชาวอเมริกัน **Randy W. Schekman** ชาวอเมริกัน และ **Thomas C. Südhof** ชาวเยอรมัน จากผลงานการค้นพบระบบควบคุมการขนส่งโมเลกุลของเซลล์ต่างๆ ในร่างกายไปยังเซลล์เป้าหมายได้อย่างถูกที่และถูกเวลา เช่น โมเลกุลอินซูลินถูกผลิตจากเซลล์และส่งไปยังเลือด หรือโมเลกุลของสารสื่อประสาท ถูกส่งจากเซลล์ประสาทหนึ่งไปยังอีกเซลล์ประสาทหนึ่ง เป็นต้น

James E. Rothman

Randy W. Schekman

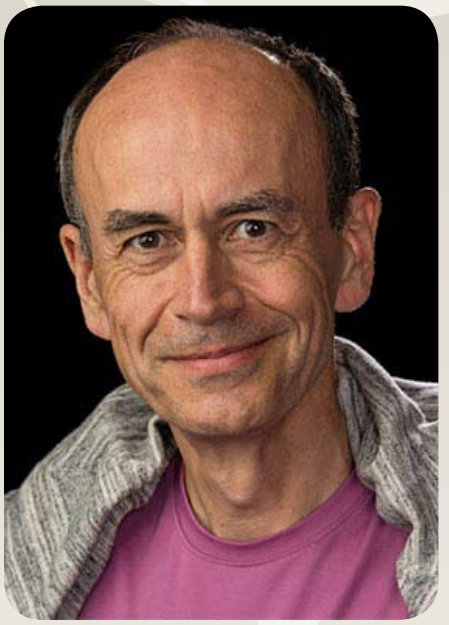

Thomas C. Südhof

เว็บอ้างอิง

http://www.nobelprize.org/

สวัสดีคุณผู้อ่านทุกท่าน

ฉบับที่แล้วเหมียวถามว่าวันที่ 19 ตุลาคม ซึ่งเป็น “วันเทคโนโลยีของไทย” นั้น ถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย ซึ่งหมายถึง พระมหากษัตริย์พระองค์ใดระหว่าง

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คำตอบก็คือ...

ในปี พ.ศ. 2543 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบถวายการเทิดพระเกียรติ**พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช** ในฐานะที่ทรงเป็น **“พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย”** และกำหนดให้วันที่ 19 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงอำนวยการสาธิตฝนเทียมสูตรใหม่ครั้งแรกของโลกที่เขื่อนแก่งกระจาน และสามารถบังคับให้ฝนตกลงตรงเป้าหมายจนสำเร็จ **เป็นวันเทคโนโลยีของไทย**

สำหรับ**พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ทรงมีพระปรีชาสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดาราศาสตร์ จนเป็นที่ยกย่องทั้งในและต่างประเทศ ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2525 รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จึงได้ประกาศยกย่องพระองค์เป็น **“พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย”** และอนุมัติให้วันที่ 18 สิงหาคม ของทุกปีเป็น**วันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ**

ผู้โชคดีที่ได้รับรางวัลประจำฉบับที่ 8 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

รางวัลที่ 1 หนังสือ “กว่าจะเป็นรถใต้ดิน” จำนวน 1 รางวัล ได้แก่ **คุณชาลินี เค้าฉิม**

รางวัลที่ 2 ถุงผ้าสปันบอนด์ดูโอ (1 ชุดมี 2 ใบ) จำนวน 1 รางวัล ได้แก่ **คุณน้ำปาย สินสุวรรณรักษ์**

รางวัลที่ 3 พวงกุญแจไดโนเสาร์ จำนวน 3 รางวัล ได้แก่ **คุณสุนันทา ศิริสุนทรเลิศ คุณนริศรา เค้าฉิม และ คุณวิลาวรรณ มั่นคงสุจริต**

เข้าสู่เดือนพฤศจิกายน มีลมหนาวพัดมาแผ่วๆ เย็นสบายกำลังดี แต่ที่เหมียวไม่ชอบเลยคือหน้าหนาวทีไร ขนของเหมียวชี้ฟูทุกที ยิ่งหวีก็ยิ่งชี้ แถมบางทียังมีเสียงดังเปรี๊ยะๆ อีก มันเกิดอะไรขึ้นกับเหมียวเนี่ย เพื่อนๆ ช่วยบอกเหมียวที

ส่งคำตอบมาบอกเหมียวได้ที่ กองบรรณาธิการสาระวิทย์ ฝ่ายสื่อวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120 หรือส่งทางโทรสารหมายเลข 0 2564 7016 หรือทาง e-mail ที่ sarawit@nstda.or.th อย่าลืมเขียนชื่อ ที่อยู่ มาด้วยนะฮะ

หมดเขตส่งคำตอบ วันที่ 5 ธันวาคม 2556 คำตอบจะเฉลยพร้อมประกาศรายชื่อผู้ได้รับรางวัลในสาระวิทย์ ฉบับที่ 9 สำหรับของรางวัล ทางเราจะจัดส่งไปให้ทางไปรษณีย์

รางวัลประจำฉบับที่ 8

รางวัลที่ 1
เสื้อยืด
จำนวน 1 รางวัล

รางวัลที่ 2
หนังสือเมืองแห่งเซลล์
จำนวน 1 รางวัล

รางวัลที่ 3
แม่เหล็กไดโนเสาร์
จำนวน 3 รางวัล

แนะนำหนังสือใหม่

กิจกรรมการทดลอง
ส่งเสริมการเรียนรู้นาโนเทคโนโลยี
ผู้เขียน ดร.ณัฐพันธุ์ ศุภกา
และคุณเวฬุรีย์ ทองคำ
ศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ
จำนวน 84 หน้า
ราคาเล่มละ 199 บาท

หนังสือรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ประจำปี 2556 รางวัลประกาศเกียรติคุณด้านสังคมศาสตร์ สาขาการศึกษา จากสภาวิจัยแห่งชาติ ในงาน **"วันนักประดิษฐ์ 2556"** เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2556

สนใจ ติดต่อ สอบถามและสั่งซื้อได้ที่
ศูนย์หนังสือ สวทช.
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 1179-80
Email: cyberbookstore@nstda.or.th
website: http://www.nstda.or.th/cyberbookstore/

พิเศษ!! สมาชิกสาระวิทย์ สั่งซื้อลด 20% เหลือราคาเล่มละ 159 บาท

ใบสมัครสมาชิก

สาระวิทย์
ย่อยโลกข้อมูลข่าวสารวิทยาศาสตร์เพื่อคุณ

ชื่อ/สกุล .....

ที่อยู่ปัจจุบัน จังหวัด .....

โทรศัพท์ .....**E-mail (โปรดเขียนตัวบรรจง)** .....

วุฒิการศึกษา ◯ ปวช./ปวส. ◯ ม.6 ◯ ปริญญาตรี ◯ ปริญญาโท
◯ ปริญญาเอก ◯ อื่นๆ .....

อาชีพปัจจุบัน ◯ ครู/อาจารย์ ◯ นักเรียน (ชั้น.....) ◯ นิสิต/นักศึกษา (ปี.....คณะ.....)
◯ รับราชการ/พนง.รัฐวิสาหกิจ ◯ พนง.บริษัทเอกชน ◯ ธุรกิจส่วนตัว ◯ อื่นๆ.....

วันที่ ...../...../.....

สิทธิพิเศษสำหรับสมาชิก

- ได้รับ e-magazine สาระวิทย์ อย่างต่อเนื่องทางอีเมลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ
- ซื้อหนังสือของ สวทช.ลด 20% ค่าจัดส่งฟรี ! (เฉพาะในประเทศ)
  โดยแจ้งชื่อ-สกุลในการสั่งซื้อทุกครั้ง

หมายเหตุ 1. ท่านสามารถส่งไฟล์หรือถ่ายเอกสารแบบฟอร์มนี้เพื่อให้ท่านอื่นที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกได้
2. โปรดส่งใบสมัครกลับมายังกอง บ.ก. ตามที่อยู่ที่ให้ไว้ หรือทางโทรสาร หรือทางอีเมล

กองบรรณาธิการ สาระวิทย์
ฝ่ายสื่อวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12120
โทรสาร 0 2564 7016
e-mail: sarawit@nstda.or.th

คำคม นักวิทย์

นำชัย ชีววิวรรธน์

At the heart of science is an essential balance between two seemingly contradictory attitudes: an openness to new ideas - no matter how bizarre or counterintuitive they may be - and the most ruthless skeptical scrutiny of all ideas, old and new. This is how deep truths are winnowed from deep nonsense.

- Carl Sagan

หัวใจของวิทยาศาสตร์คือ สมดุลอย่างขาดเสียมิได้ระหว่างทัศนคติสองแบบที่ดูราวตรงกันข้าม คือ ความเปิดกว้างแก่แนวคิดใหม่ๆ ไม่ว่าจะพิลึกพิลั่นหรือขัดกับสัญชาตญาณเพียงใด และความสามารถพิเคราะห์สงสัยอย่างไร้ปรานีจนถึงที่สุดต่อแนวคิดทั้งมวล ไม่ว่าจะเก่าหรือใหม่ ด้วยวิธีการแบบนี้เองที่ร่อนเอาสัจจะอันลึกซึ้งออกจากความไร้สาระอันลึกล้ำได้

- คาร์ล เซแกน

คาร์ล เซแกน

นักดาราศาสตร์และนักเขียน เป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าเขียนหนังสือวิทยาศาสตร์สำหรับประชาชนทั่วไปด้วยสำนวนที่สละสลวยน่าอ่านราวกับบทกวี และเป็นผู้ประพันธ์นิยายเรื่อง Contact ที่กลายเป็นภาพยนตร์ไซไฟเรื่องหนึ่งที่ได้รับการยกย่องในเรื่องความสมจริงของข้อมูลเป็นอย่างมาก

ภาพ http://www.astronet.ru/db/xware/msg/1165440/sagan_uc_big.jpg.html

สาระวิทย์ เป็นนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-magazine) รายเดือน มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งของไทยและต่างประเทศ โดยจะย่อยและย่อข้อมูลให้อ่านง่ายและเนื้อหาไม่ยาวมาก ให้แก่กลุ่มผู้อ่านที่เป็นเยาวชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจในเรื่องดังกล่าว โดยสามารถดาวน์โหลดได้ฟรีที่ www.nstda.or.th/sci2pub/ หรือ บอกรับเป็นสมาชิกได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ
จัดทำโดย ฝ่ายสื่อวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Science and Technology Development Agency, NSTDA) หรือ สวทช.

© สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ โดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ข้อความต่างๆ ที่ปรากฏในนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ฉบับนี้ เป็นความเห็นโดยอิสระของผู้เขียน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย